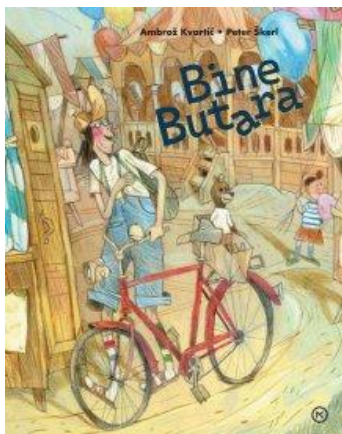

#športajmoinberimo: kaj brati, da diši po športu?

1. Poezija za otroke

Ambrož Kvartič: Bine Butara, Mladinska knjiga Založba, d. d., 2024

Ilustriral Peter Škerl.

Bine Butara je prava simpatična prismoda – takšna, ki ti zleze pod kožo ter se rada prilepi na vse mogoče vragolije in nepričakovane preobrate. Vedno je v gibanju, povsod ga je polno, in tam, kjer se pojavi, za dolgčas preprosto ni prostora. Avtor in pesnik Ambrož Kvartič ter ilustrator Peter Škerl sta v tej živahni in sproščujoči slikanici otrokom odprla vrata v poezijo na najlepši možen način – skozi smeh in komično preprostost Binetovih neverjetnih dogodivščin. Ob njegovih peripetijah se nasmejemo, za hip pozabimo na svet in beremo, ne da bi sploh opazili, kako nas nosi naprej.

Pesmice živijo v lahkotnem, barvitom jeziku, ki teče kot potoček – gladko, preprosto in svetlo. Verzi se prepletejo v rime, ki ob branju pustijo še prijetnejši in mehkejši občutek.

Binetove dogodivščine so bralcem najprej pomežiknile v reviji Ciciban. Zdaj, ko so zbrane med platnicami, pa je veselje še večje – ni nam več treba čakati na novo številko, da bi izvedeli, kaj je ponovno ušpilil ta nerodno-smešni, a edinstveni Bine Butara, ki mu res ni

para. Bine se namreč znajde povsod. Svet opazuje s svojimi očmi in po svoji filozofiji. Tudi kadar se mu kaj zalomi, in to je kar pogosto, Bine ostaja Bine: sproščen, zvest sebi in svojemu veselju do življenja.

Med branjem te poezije me je čas popeljal nazaj v otroštvo – v tiste brezskrbne dni, ko smo vsi vsaj malo bili Bine Butara. V igrivosti in nerodnosti, ko smo v iskri in čisti iskrenosti uživali svet, si ga slikali po svoje in z navdušenjem čakali jutro, da bi znova kaj ušpilili.

Počutiti se dobro v svoji koži – to je največje darilo, ki ga lahko odnesemo iz otroštva v odraslost. Brez te notranje iskrice ne moremo graditi ničesar trdnega. A, ko jo nosimo v sebi, ko spoštujemo sebe, znamo spoštovati tudi druge – in s tem življenje samo. Če bi si včasih dovolili biti malo Bine Butara, bi morda naredili drobtine namesto piškota, zamudili svoj rojstni dan, ker noč še ni bila prespana, združili dva filmska svetova v enega, kjer gusarji srečujejo vesoljce, se potapljali po morske prašičke ali prižigali že pokurjene vžigalice in se čudili, zakaj se ne prižgejo ...

A prav te malenkosti so, v primerjavi z resničnimi težavami življenja, tako neverjetno sladke, tople in lepe.

Slikanica je prejemnica znaka kakovosti otroške in mladinske literature zlata hruška ter nominirana za Levstikovo nagrado 2025 za izvirno leposlovje za otroke in mladino. (Tina Podgornik)

(Vir slike: spletna stran založbe Mladinska knjiga: <https://www.mladinska-knjiga.si/knjige/slikanice/bine-butara>)

Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: <https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/209953027>.

Izposoja kot zvočna knjiga: da: <https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/216323331>; izposoja kot e-knjiga: ne; nakup možen tudi v zvočni obliki: ne

Knjigo lahko kupite na spletni strani Emka.si:

https://emka.si/products/bine-butara?srsltid=AfmBOopb_5Q8VI3nIDCoKQGc8VZnIHWPbH7G3_xSUrKv67B2c9OAEyF

2. Leposlovje za mladino

Cvetka Bevc: Očku ne bom več pisal pisem, Družina, 2024

Cvetka Bevc v tem mladinskem romanu odpira temo, ki se ji pogosto izognemo – žalovanje. Kaj se zgodi, ko enajstletnemu Denisu prometna nesreča nenadna vzame očeta, njegovega največjega zaveznika in vzornika?

Tišina, ki nastane, je težja od najtežjih besed. Denisovo žalovanje se prepleta skozi zgodbo med solzami in jezo, med občutkom krivde in iskanjem smisla nadaljnjega življenja. Oče je bil namreč njegov zaupnik, zaveznik in svetovalec, pa tudi tisti, ki ga je peljal na prvi košarkarski trening, ga spodbujal in verjel, da mu bo uspelo. Zdaj deček ne zmore več stopiti v telovadnico – prepričan je, da je oče umrl zaradi njega.

Pisma v zgodbi predstavljajo most do očeta. V njih mu Denis zaupa tisto, česar ne more pokazati ali povedati drugim: bolečino, dvome, jezo, strah, željo, opravičilo. A življenje ob vseh spremljajočih spremembah – selitev na podeželje, nova šola, novi prijatelji, prva zaljubljenost ... ter tolpa, ki nenehno preizkuša in prestopa meje varnega in sprejemljivega, kljub vsemu gre naprej. Denis se znajde med skušnjavami, lastnimi vrednotami, občutkom osamljenosti in nerazumevanja.

Prelomni trenutki zgodbe pokažejo, da se pot iz teme začne z majhnimi koraki: metanjem na koš najprej na domačem dvorišču in nato ob vrnitvi v košarkarsko ekipo, ki mu sporoča, da ga potrebuje; v pogovorih z odlično inštruktorico angleščine, ki mu povrne samozavest ... In končno – tudi z odkritim pogovorom ob družinski večerji. Ko Denis spregovori o krivdi, odkrije, da tudi mama nosi svojo. Skupaj ugotovita, da bi si o tem morala dovoliti govoriti že prej.

To je knjiga, ki odpira vrata temam, ki jih raje potisnemo na stran: izguba, osamljenost, neizrečena pričakovanja. A hkrati pokaže, kako pomembno je, da si dovolimo čutiti in o tem tudi govoriti. Da poiščemo pot do pogovora, tudi ko se zdi nemogoče.

Primerna je za mlade bralce/bralke, ki iščejo odgovore, za starše, ki želijo razumeti, in za učitelje/učiteljice, ki vedo, da so najtežje preizkušnje tiste, ki jih življenje prinese nenapovedano.

Spodbuja k premisleku: kako se pogovarjati o smrti? Kako izraziti žalost? Kdo nam lahko pri tem pomaga v šoli, doma, zunaj šole? Ali imamo v šoli vsaj eno osebo, ki ji lahko zaupamo? Kako v takšnih primerih lahko pomagajo športna dejavnost, trener, soigralci? (Nives Markun Puhan)

(Vir slike: spletna COBISS.SI: https://d.cobiss.net/repository/si/files/198188547/149537/Cvetka_Bevc-Ocku_ne_bom_vec_pisal_pisem.jpg/terms)

Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: <https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/si/bib/198188547>.

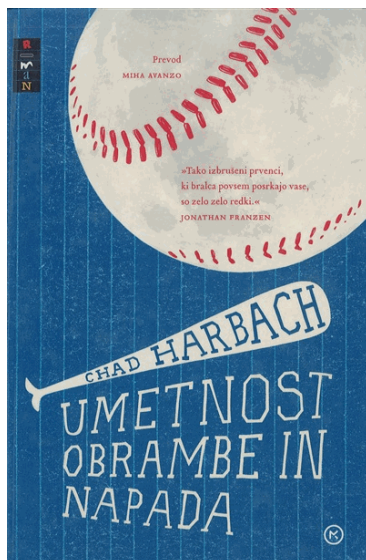
Izposoja kot zvočna knjiga: [ne](#); izposoja kot e-knjiga: [ne](#); nakup možen tudi v zvočni obliki: [ne](#)

Knjigo lahko kupite na spletni strani založbe Družina: <https://www.druzina.si/knjiga/ocku-ne-bom-vec-pisal-pisem-cvetka-bevc>.

3. Leposlovje za odrasle

Chad Harbach: Umetnost obrambe in napada, Mladinska knjiga, 2013

Prevedel Miha Avanzo.

Umetnost obrambe in napada je več kot 600 strani obsežen knjižni prvenec Chada Harbacha, ki pred bralca razpre neznani, a v ZDA skoraj čaščeni svet bejzbola. V njegovem središču stoji sedemnajstletni Henry Skrimshander, izjemno nadarjen in perspektiven športnik iz Južne Dakote. Zdi se, da mu vse teče po načrtu, dokler ena sama napačna podaja spremeni njegovo usodo. Žogica, ki bi morala biti le še ena med tisočimi, zgreši smer in hudo poškoduje drugega igralca – soigralca in prijatelja Owena Dunna.

S tem udarcem se Henryju sesuje notranje ravnotežje: roka otrpne, glava se zamegli, srce se preplaši. Pred njim se odpre preizkušnja, ki je veliko več kot športna – vprašanje, ki si ga vsak od nas kdaj zastavi v temi: *Kako naprej, ko je v tebi nenadoma vse črno?*

Čeprav je roman postavljen v svet bejzbola, presega igrišče. Razgrinja resnico, ki jo športniki dobro poznajo: na zelenici stojiš obkrožen z ekipo, a najprej si tam sam. Če se v glavi razleti zbranost, se podre tudi vse, kar naj bi te držalo pokonci – taktika, zaupanje, ritem ekipe. Zato roman ni le pripoved o igri, temveč o tistem, kar igralce in ljudi na splošno drži skupaj: odnosi, bližina, zaupanje, odraščanje, ljubezen, osamljenost, strah,

spopadanje z neuspehom in vztrajnost. Henryjeva zgodba ni osamljena – prepleta se z zgodbami vseh, ki jih življenje na nenadne načine porine v ospredje.

Harbach je roman pisal devet dolgih let. In to se čuti – v globini, v potrpežljivosti, v lepoti jezika in stavkov, ki te prevzamejo ne glede na to, ali bejzbol poznaš ali ne.

Med branjem me je nenadoma, skoraj tiho in iz zasede, preplaval spomin, ki ga nisem znala povsem pojasniti. Moji možgani vztrajno iščejo poti med stvarmi, ki na prvi pogled nimajo nič skupnega; vezi, ki jih pogosto začutim, še preden jih lahko zares razumem. Tako se mi je – povsem nepojasnjeno – vračal prizor iz prvega dela Batmanove trilogije, *Na začetku*. Tisti trenutek, ko najprej oče in nato kasneje oskrbnik Alfred vprašata mladega Brucea Waynea, med njegovim telesnim in notranjim zlomom: »Zakaj pademo, gospod?«

Zdelo se mi je, kot da se je med vrsticami romana prebudil neki tihi odmev v meni. Nekaj povsem osebnega, skoraj skritega, brez prave logične poti – bolj občutek kot misel. In odgovor, ki ga na svoj način pozna vsak človek, vsak športnik, vsak mladi talent, ki šele stopa v svojo moč, je preprost, a vedno znova zadane v globino: *pademo zato, da se naučimo pobrati*. Tako kot v filmu pravi oskrbnik Alfred.

Mladim perspektivnim športnikom bi to knjigo priporočila prav zato: ker pokaže, da talent ni dovolj, da moč ni v popolnosti, temveč v sposobnosti, da si upaš pasti in se ponovno zbuditi. Da si upaš izmeriti notranjost, ne le telesa. Bejzbol je tu lahko kulisa, saj pravi utrip romana nosi srčno lekcijo o rasti. Je svet, kjer tudi najboljši zamahnejo mimo, a prav v teh zgrešenih udarcih ali metih se skriva pogum – pogum, da poskusiš znova, in rasteš.

Ne bom razkrila, kako se Henryjeva zgodba zaključí. To bi vam vzelo tisti čisti trenutek bralnega navdiha, ko se pred vami odpre svet bejzbola in njegovih fascinantnih zakulisij – svet, ki ga boste odkrili sami. (Tina Podgornik)

(Vir slike: spletna stran COBISS.SI: <https://d.cobiss.net/repository/si/files/266904832/159913/266904832-dk.gif/terms>)

Knjiga je dosegljiva v knjižnicah: <https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/si/bib/266904832>.

Izposoja kot zvočna knjiga: da: <https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/si/bib/13251331>; izposoja kot e-knjiga: da: <https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/si/bib/268350464>; nakup možen tudi v zvočni obliki in kot e-knjigo: [ne](https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/si/bib/268350464).

#športajmoinberimo

nacionalni medresorski program za spodbujanje
branja med mladimi športniki
#verjemivproces #beremoskupaj #beremozrazlogom

Knjigo lahko kupite na spletni strani Mimovrste.com: <https://www.mimovrste.com/romani/webhiddenbrand-chad-harbach-umetnost-obrambe-in-napada>.

Prispevek na Dobreknjige.si: <https://www.dobreknjige.si/knjige/umetnost-obrambe-in-napada/>.

Pripravili: Tina Podgornik v sodelovanju s Polono Palčič, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, ter Nives Markun Puhan, Zavod RS za šolstvo

#športajmoinberimo je program, ki ga vodi Goriška knjižnica Franceta Bevka v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije – združenjem športnih zvez, Ministrstvom za kulturo, Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje, Zavodom RS za šolstvo, Javno agencijo za knjigo RS, Mestno knjižnico Ljubljana, Pionirsko – centrom za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Centrom za poklicno izobraževanje RS in pridruženimi splošnimi knjižnicami v projektu.